

Na podlagi 11., 12. in 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13 in 32/16) in 16., 106. in 109. člena Statuta Občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS, št. 33/2003, 106/2003, 34/2004) je Občinski svet Občine Šmartno pri Litiji na svoji 12. redni seji dne, 19.10.2016 sprejel

ODLOK

o razglasitvi Tabora na Primskovem za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen (namen razglasitve)

Z namenom, da se ohranijo umetnostnozgodovinske, arhitekturne, kulturne in arheološke vrednote in se zagotovi nadaljnji obstoj, se za kulturni spomenik lokalnega pomena z lastnostmi arhitekturnega spomenika razglasi enota dediščine: Primskovo-Tabor, EŠD 11358.

Spomenik je zavarovan z namenom, da se:

- ohraniti njegov sakralni pomen in raba;
- ohrani neokrnjenost arhitekturnih, likovnih in zgodovinskih vrednot;
- poveča pričevalnost kulturnega spomenika;
- predstavi kulturne vrednote spomenika in situ in v medijih;
- vzpodbudi učno – predstavitveno in znanstveno delo.
- da se ohranijo vse arheološke ostaline, to so vse stvari in vsakršni sledovi človekovega delovanja iz preteklih obdobij na površju, v zemlji in vodi, katerih ohranitev in preučevanje prispevata k odkrivanju zgodovinskega razvoja človeštva in njegove povezanosti z naravnim okoljem, za katere sta glavni vir informacij arheološko raziskovanje ali odkritja in za katere je mogoče domnevati, da so pod zemljo ali pod vodo vsaj 100 let in da imajo lastnosti dediščine.

2. člen (lastnosti spomenika)

Lastnosti, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik lokalnega pomena:

Do sedaj opravljene arheološke raziskave so pokazale, da je bil hrib obljuden že v času bakrene in pozne bronaste dobe.

Na območju spomenika se nahaja železnodobno gradišče z delno ohranjenim kamnitimi nasipi. Odkriti so bili tudi sledovi poselitve iz poznega rimskega obdobja.

Tabor na Primskovem se je formiral ob naraščajoči nevarnosti turških vpadov v drugi polovici 15. stoletja. Strateška lega in obstoječi kompleks treh cerkva (posebno Marijine z višjim stolpom-zvonikom) sta nudila primerno zaščito pred Turki, s svojo razsežnostjo pa je za dvojnimi obzidjem omogočal zaščito prebivalcev in živine, v utrjenih shrambah pa tudi shranjevanje živeža in cerkvenih dragocenosti iz okoliških cerkva.

Tabor sta obdajali dve obzidji, višje notranje z dvema polkrožnima stolpoma na zahodni in vzhodni strani in zunanje nižje obzidje. Obzidje je grajeno iz pravilno lomljenih kristalastih skrilavcev (kar kaže na primorske vplive), ki pa so zaradi preperelosti povzročili razpadanje obzidja. Vhod skozi notranje obzidje je na južni strani med župniščem in kaplanijo, na zid nad vhodom so leta 1770 naslikali fresko s svetniki in napisom (kronogram).

3. člen (lokacija in obseg spomenika)

Tabor (območje spomenika) obsega parcele št.: 659/1, 657, 658, 876 severozahodni del, 659/2, 655/1, 655/2, 656/2, 656/1, 656/3, 653, 688/2, 689, 654, 651/1, 651/2, 652/2, 652/1, vse k.o. Gradišče.

Vplivno območje spomenika sovpada z območjem spomenika.

Meje spomenika in vplivnega območja so vrisane na digitalnem katastrskem načrtu v merilu 1:2880 in na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000.

Izvirnika načrtov z zarisom varovanega območja, ki sta sestavni del tega odloka, hrani Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana (v nadaljevanju ZVKDS, OE Ljubljana).

4. člen (varstveni režim)

Za kulturni spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- celostno ohranjanje varovanih kulturnih, zgodovinskih, umetnostnih, arhitekturnih in arheoloških vrednot spomenika v njihovi izvornosti in neokrnjenosti, tako na zunanjsčini kot v notranjsčini z vso originalno stavbno in slikarsko opremo;
- redno strokovno vzdrževanje in obnavljanje spomenika in njegovih delov ter vseh ovrednotenih in ohranjenih izvirnih prvin arhitekturne zasnove zunanjsčine in notranjsčine spomenika ter notranje opreme po načelu ohranjanja izvorne lege, oblike, konstrukcijskih elementov, materialov, struktur in barvne podobe;
- prepoved spreminjanja varovanih vrednot izvorne arhitekturne zasnove zunanjsčine in notranjsčine z rušenjem, odstranjevanjem, kot tudi z nadzidavo, prezidavo in dodajanjem posameznih prvin;
- v primeru okrnitve spomenika ali njegovega varovanega dela, je potrebno zagotoviti strokovno prenovo in vzpostavitev stanja pred posegom, oziroma prvotnega stanja na stroške povzročitelja;
- zagotavljanje ustrezne namembnosti celote in posameznih delov v skladu z varovanimi vrednotami spomenika in njegovo osnovno namembnostjo;
- zagotavljanje dostopa javnosti v obsegu, ki ne ogroža varovanja spomenika ter pravic lastnika;
- pri funkcionalnem posodabljanju objekta in dostopa gibalno oviranim, je potrebno varovane sestavine spomenika ohranjati v največji možni meri;
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta za večje posege v spomenik ali njegovo celovito prenovo.

Za arheološke plasti velja- prepovedane so rabe, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev;

- v primeru odkritja kakovostno ohranjenih in izpovednih ostalin je le-te treba prezentirati na kraju samem (»in situ«) ali jih primerno vključiti v objekt javnega interesa ali jim poiskati drugo ustrezno lokacijo za prezentacijo;
- v primeru oboroženega spopada se spomenik označi z znakom Haaške konvencije.

Po predhodnih arheoloških raziskavah so možni:

- gradnja infrastrukturnih objektov ali komunalnih vodov;
- novogradnja ter rekonstrukcija, dozidava in nadzidava obstoječih objektov
- posegi (rekonstrukcija, zamenjava, vzdrževanje ipd.) na infrastrukturi na obstoječih trasah in v obstoječih gabaritih;
- ureditve zunanjih površin v obstoječih gabaritih ter gradnja enostavnih in nezahtevnih objektov.

V vplivnem območju kulturnega spomenika velja varstveni režim, ki določa:

- podreditev posegov ohranjanju, sanaciji in prenovi varovanih lastnosti prostora;
- ohranjanje nepozidanosti odprtega prostora z ohranjanjem tradicionalne rabe prostora;
- prepoved postavljanja objektov trajnega ali začasnega značaja, vključno z nadzemno ali podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v izjemnih primerih, ki jih s predhodnim kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS OE Ljubljana;
- prepoved vseh posegov v plasti vplivnega območja, razen pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem zavoda.

Za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali vplivno območje so v skladu z 28., 29. in 30. členom ZVKD-1, potrebni kulturnovarstveni pogoji in na njihovi podlagi kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

5. člen

(ukrepi za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in za primer oboroženega spopada)

Ukrepi za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in za primer oboroženega spopada:

- priprava ocene protipotresne in poplavne ogroženosti;
- izdelava arhitekturnih izmer stavb.

Zakon določa, da morajo biti nepremični spomeniki označeni v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11).

6. člen

(zaznamba statusa kulturnega spomenika)

Na podlagi tretjega odstavka 13. člena ZVKD-1 pristojni organ na parceli iz prvega odstavka 3. člena tega odloka v zemljiški knjigi po uradni dolžnosti zaznamuje status kulturnega spomenika, na parcelah iz drugega odstavka 3. člena tega odloka pa status vplivnega območja.

Pristojni organ mora v treh mesecih po uveljavitvi tega odloka izdati lastniku spomenika odločbo o varstvu na podlagi 13. člena ZVKD-1.

Odločba iz prejšnjega odstavka določa pogoje za raziskovanje, načine vzdrževanja, pogoje za posege, fizično zavarovanje, pravni promet, način upravljanja in rabe spomenika, dostopnost spomenika za javnost in časovne okvire dostopnosti, posamezne druge ukrepe in prepovedi za čim bolj učinkovito varstvo spomenika.

Varstveni režim lahko omejuje lastninsko pravico le v obsegu, ki je nujen za izvajanje varstva spomenika.

7. člen

(kršitve)

Za kršitev določb tega odloka veljajo kazenske določbe od 125. do 127. člena ZVKD-1.

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za področje kulturne dediščine.

8. člen

(uveljavitev odloka)

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 617-02 /2016

Datum: 19.10.2016

Župan Občine Šmartno pri Litiji
Rajko Meserko